

Діяння єгиптян і шумерів.

Першими відомими великими цивілізаціями давнини були давньоєгипетська і шумерська. Остання виникла можливо дещо раніше (в кінці IV тис. до н.е.) і була відома своїми високорозвиненими містами на берегах Тигру і Євфрату біля теплої Перської затоки. Шумери були сухопутні жителі, але їхні вироби зустрічаються як на узбережжі Аравійського моря, так і Бенгальської затоки, а на глиняних табличках розповідалося про морські мандрівки і особливі відносини з жителями морів. Згідно шумерських міфів, знання і культура дісталися їхнім предкам від таємничих морських істот.

Мандрівки шумерських мореплавців сягали Червоного моря, Шрі-Ланки, можливо, Мадагаскару, а на сході – півострова Індостан. Для виготовлення своїх кораблів вони використовували лозу, шкіри, а також асфальт, яким покривали для герметичності борти річкових та морських суден. Їхні жерці були прекрасними математиками та астрономами, що було дуже важливим для вироблення методів орієнтування у просторах відкритого моря.

Після них у водах Аравійського моря плавали аккадці, вавилоняни, еламіти, асирійці, які вдало користувалися навігаційними здобутками своїх талановитих попередників.

Про єгиптян відомо більше, зокрема, ім'я першого мандрівника, зафіксоване в письмових джерелах. Звали його Ханну, він здійснив плавання по Червоному морю в таємничу країну Пунт. Це було в 2750 році до н.е. Метою мандрівки були: слонова кістка і пахощі, а також дорогоцінні камені для храмів. Діяння Ханну були висічені на великій скелі.

На одній зі стін єгипетського храму вирізьблено написи та зображення, що розповідають про експедицію єгиптян у 1500 році до н.е. з повеління цариці Хатшепсут. Мандрівка була здійснена також до країни Пунт (мабуть, це територія сучасних Ефіопії та Сомалі, можливо, Ємену). Вона складалася з кількох десятків кораблів, і в ній брали участь сотні людей.

Певно, таких експедицій за довгу історію Єгипту було здійснено багато, і плавання здійснювалися майже до екваторіальних областей. На узбережжі Східної Африки було знайдено численні сліди перебування єгиптян. Зона єгипетського впливу відчувається по всьому Середземномор'ю. Їх річкові кораблі, при певній модернізації, могли впевнено рухатися по морях і океанах. Це практично довів Тур Хейєрдал в 70 роки минулого століття, двічі перепливши Атлантичний океан на папірусних кораблях «Ра І» і «Ра ІІ».

З III до середини II тис до н.е. в східному регіоні Середземного моря господарювали критяни-мінойці. Острів Крит займав важливе стратегічне положення між Балканським півостровом, Передньою Азією та Єгиптом. Його заселяли племена, що з доісторичних часів не боялися виходити у відкрите море. Як показали археологічні розкопки початку XX століття, люди на острові жили спокійно і розкішно, контролюючи за допомогою могутнього флоту все Східне Середземномор'я. Мінойці торгували з Єгиптом за дві тисячі років до н.е., потім побували на заході, в Сицилії та Італії, і, можливо, першими із цивілізованих на той час країн, вийшли в Атлантичний океан.

За свідченнями давньогрецького історика Фукідіда критський цар Мінос створив перший відомий військовий флот для охорони торгівельних шляхів та боротьби з піратами. Було це в середині II тисячоліття до н.е.